

Broedgelegenheid voor Huismussen

Jelle van Dijk

Mussen zijn populair. Dat bleek maar weer eens toen in Leeuwarden een Huismus werd afgeschoten die het gewaagd had een paar dominosteentjes omver te lopen. De volkswoede was groot en de inmiddels beroemde mus belandde in het Natuurmuseum Rotterdam.

In november 2004 zette minister Veerman zijn handtekening onder de nieuwe Rode Lijst van bedreigde vogelsoorten in Nederland. Die nieuwe Rode Lijst trok vooral veel publiciteit omdat de Huismus hierop was geplaatst. Onderzoek in stedelijke gebieden had namelijk aangetoond dat binnen een periode van tien jaar het aantal Huismussen in ons land gehalveerd was.

Plaatsing op de Rode Lijst houdt in dat overheden en instanties als Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten zich moeten inzetten om de terugloop in de aantallen stop te zetten. In dit verband is het curieus dat dezelfde minister Veerman in februari 2006 de Huismus op de zogenaamde vrijstellingslijst plaatste. Dit houdt namelijk in dat op plaatsen waar nog wel veel Huismussen zijn, de mussen mogen worden afgeschoten als de grondgebruiker schade aan gewassen vaststelt of vreest dat dit binnenkort zal gebeuren.

Vogelbescherming Nederland heeft zich tot doel gesteld alle vogels van de Rode Lijst daadwerkelijk te helpen en te (laten) onderzoeken waardoor de achteruitgang wordt veroorzaakt. Op 17 november 2005 werd in Madurodam het *Actieplan Huismus* gepresenteerd. Uit onderzoek naar huismussenpopulaties was in ieder geval naar voren gekomen dat de toegepaste dakbedekking van belang is. In het actieplan wordt dan ook de nodige aandacht aan de moderne dakbedekking besteed. Zo wordt gerept over het bouwbesluit van 1993 dat voorschrijft dat bij nieuwe daken en ook bij te renoveren daken vogelschroot moet worden toegepast. Vogelschroot is een vreemde naam voor een soort strip die verhindert dat Huismussen (en ook Gierzwaluwen) vanuit de dakgoot onder de dakpannen kunnen kruipen. Contact met de firma Comfortdak maakte duidelijk dat zonder overtreding van het bouwbesluit toch ruimte voor mussen onder de pannen gecreëerd kon worden. Hierop vroeg Vogelbescherming Nederland aan alle vogelwerkgroepen of er recent inventarisaties van Huismussen waren uitgevoerd. Vanuit Noordwijk konden wij het prachtige artikel van Hein Verkade *De Huismus in Noordwijk-Binnen*

(zie de Strandloper van december 2004) insturen. Ook enkele andere vogelwerkgroepen reageerden (Alkmaar, Amsterdam, Hardenberg).

Hierop zocht Hans Krüze van Vogelbescherming Nederland contact met plaatselijke woningcoöperaties, waaronder de Noordwijkse Woningstichting. Dankzij de goede contacten van Hein Verkade met de heer Verloop van de Noordwijkse Woningstichting, verliepen de procedures in Noordwijk bijzonder vlot. Hierop besloot Hans Krüze de praktische uitvoering van het mussenproject in Noordwijk te starten en op 14 februari was het zover.

In het gebouw van de Noordwijkse Woningstichting aan de Van Panhuysstraat werden de genodigden ontvangen. Hans Peeters, adjunct-directeur van Vogelbescherming Nederland heette iedereen hartelijk welkom waarna de heer Borra van Comfortdak uitlegde hoe de zogenaamde Vogelvide bedoeld is.

Op humoristische wijze vertelde de directeur van de Noordwijkse Woningstichting, Bauke Uilkema, hoe zijn stichting bij het project betrokken was geraakt. Hierna sprak Hein Verkade de genodigden toe door in te gaan op de Noordwijkse mussenstand. Hij wist daarbij te vermelden dat Jonkheer Van Panhuys niet alleen vele jaren burgemeester van Noordwijk was geweest, maar

ook jarenlang deel uitmaakte van het hoofdbestuur van Vogelbescherming.

Tenslotte kreeg Frank van Pamelen, presentator van Vara's Vroege Vogels, het woord. Daarbij las hij enkele mussengedichten voor die hij ook in de uitzending zou gebruiken en waarvan er een in ons blad mocht worden afgedrukt.

Na deze inleiding ging het gezelschap te voet naar de A. Rademakerstraat, waar zo'n 120 meter dakrand voorzien wordt van een vogelvide. De heer Uilkema plaatste daar het eerste compartiment vogelvide. Hierbij werden ook filmopnamen gemaakt met Nico de Haan die bezig is een programma over Huismussen te maken.

Nestkastenproject

Aangestoken door deze succesvolle samenwerking is het bestuur van onze vereniging ook gestart met een huismussenproject. Bij Vogelbescherming zijn twintig huismusnestkasten aangeschaft. Dit zijn kasten waarin drie paren een nest kunnen bouwen. Mussen nestelen immers graag bij elkaar. De aanschaf van deze kasten werd gefinancierd met een subsidie van het Baalbergenfonds. Dit onlangs in het leven geroepen fonds ondersteunt projecten op het gebied van cultuur, natuur en kerk.

Omdat er nog maar weinig bekend is over het succes van deze mussenkasten, zullen de kasten worden opgehangen op plaatsen waar nu mussen broeden en op enkele plaatsen waar tot voor kort nog Huismussen te zien waren. Hieruit zal moeten blijken of deze kasten geaccepteerd worden als broedgelegenheid. Blijkt dit zo te zijn, dan zal het project worden uitgebreid naar nieuwbouwwoonwijken waar vrijwel alle daken van vogelschroot zijn voorzien.

Het is de bedoeling dat de kasten worden opgehangen bij leden van onze vereniging die bereid zijn het doen en laten van mussen bij deze kasten te volgen. De kasten blijven dit seizoen en ook volgend jaar op dezelfde plaats hangen. Is er broedsucces dan blijft de kast hierna ook hangen. Zo niet dan wordt een andere locatie voor de kast gezocht.

Zijn er nog mussen bij u in de buurt, heeft u een dakrand op het zuiden en wilt u meedoen aan dit

leuke project, neem dan contact op met schrijver dezes. Er zijn nog enkele kasten te plaatsen!

(foto's Piet Broekhof en Hein Verkade)

De Vogelvide

*Wanneer een vogelaar over zijn vak praat
En spreekt van de passer domesticus
Dan weet ik dat de term waarvan hij sprak slaat
Op mijn geliefde vogelsoort: de mus
De huismus zelfs, zegt mijn catalogus
Een prachtig dier, maar kwetsbaar en frigide
En echte liefhebbers die zingen dus
Van vive la vive la vive la vive la vide*

*Als kind verzamelde ik menig plakplaat
Van huismussen en samen met mijn zus
Gaf ik ze brood en opgehangen zakzaad
En hielden wij hun aantal in de plus
Dus schrok ik mij het apelazarus
Toen ik ze op de Rode Lijst bespiedde
Met heel veel motivatie zing ik dus
Van vive la vive la vive la vive la vide*

*Wat fijn dat onze mus niet langer strak staat
Van dakpanstress en vogelschrootgefuss
Maar fladderend en tsjilpend uit zijn dak gaat
Want kijk: wat is zijn nestelplek weer knus
Wat krijgt-ie weer een actieradius
De huismus is niet langer meer timide
Maar vol van zelfvertrouwen zingt hij dus
Van vive la vive la vive la vive la vide*

*De vogelvide klopt echt als een bus
Hybride, bonafide en solide
En tot in eeuwigheid zingen wij dus
Van vive la vive la vive la vive la vide*

gedicht van Frank van Pamelen (Vara's Vroege Vogels 19/02/2006)

